ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 90.

KURYER WILEŃSKI

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ***ВТОРНИКЪ,*** *16-го Ноября.* — **1848** — *Wilno.* ***WTOREK,*** *16-go Listopada.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 9-го Ноября.

Въ *Journal de St. Pétersbourg* напечатано: „Въ прошедшій Вторникъ, 2-го Ноября, представленіе Италіянской Оперы, на Большомъ Театрѣ, осчастливлено было Высочайшимъ присутствіемъ Его Величества Государя Императора и всей Императорской Фамиліи. При вступленіи въ ложу Ихъ Императорскихъ Величествъ съ Ея Императорскимъ Высочествомъ Великою Княгинею Ольгою Николаевною, Августѣйшія Особы были привѣтствованы искренними единодушными изъявленіями радости и восхищенія всей публики.“

—

Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдомству, 3-го Ноября, назначены: Военный Министръ, Генералъ отъ Кавалеріи, Генералъ-Адъютантъ Князь *Чернышевъ*, Предсѣдателемъ Государственнаго Совѣта, съ сохраненіемъ прежнихъ званій и должностей; Генералы отъ Инфантеріи, Военные Генералъ-Губернаторы: Санктпетербургскій, *Шульгинъ*, и Московскій, Генералъ-Адъютантъ Графъ *Закревскій*; Кіевскій Военный, Подольскій и Волынскій Генералъ-Губернаторъ, Генералъ отъ Инфантеріи, Генералъ-Адъютанъ *Бибиковъ* 1-й; Директоръ Канцеляріи Военнаго Министерства, Генералъ-Адъютантъ, Генералъ-Лейтенантъ *Анненковъ* 2-й, — Членами Государственнаго Совѣта: первые трое съ сохраненіемъ настоящихъ званій и должностей, а послѣдній съ сохраненіемъ настоящаго званія; Начальникъ Штаба Инспектора Резервной Кавалеріи, Генералъ-Адъютантъ, Генералъ-Маіоръ Князь *Долгоруковъ* 1-й, Товарищемъ Военнаго Министра, съ сохраненіемъ званія Генералъ-Адъютанта; Вице-Директоръ Канцеляріи Военнаго Министерства, Свиты Его Императорскаго Величества Генералъ-Маіоръ Баронъ *Вревскій*, Директоромъ сей Канцеляріи съ оставленіемъ въ Свитѣ Его Величества.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 23 го Октября, Чиновникъ для особыхъ порученій при Виленскомъ Военномъ, Гродненскомъ, Минскомъ и Ковенскомъ Генералъ Губернаторѣ, Надворный Совѣтникъ *Голиковъ*, назначенъ Совѣтникомъ Минскаго Губернскаго Правленія.

—

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 9-go Listopada.

W *Journal de St. Pétersbourg* czytamy: „W przeszły wtorek, d. 2-go Listopada, reprezentacya Włoskiéj Opery w Wielkim Teatrze, uświetniona była Najwyższą obecnością Jego Cesarskiej Mości i całéj Cesarskiej Familii. Przy ukazaniu się w loży Cesarstwa Ich Mość z Jej Cesarską Wysokością Wielką Xiężną Olgą Nikołajewną, Najjaśniejsze Osoby zostały powitane szczéremi i jednogłośnemi wynurzeniami radości i uniesienia całéj publiczności.“

—

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojennym, 3-go Listopada, mianowani: Minister Wojny, Jenerał Jazdy, Jenerał-Adjutant Xiążę *Czernyszew*, Prezesem Rady Państwa, z zachowaniem dotychczasowych obowiązków i pozostaniem Jenerał-Adjutantem. — Jenełowie Piechoty: Wojenni Jenerał-Gubernatorowie: St. Petersburgski *Szulgin*, i Moskiewski, Jenerał-Adjutant Hrabia *Zakrewski*; Wojenny Gubernator Kijowski, Podolski i Wołyński Jenerał-Gubernator, Jenerał Piechoty, Jenerał-Adjutant *Bibikow 1-szy*; Dyrektor Kancellaryi Ministra Wojny, Jenerał-Adjutant, Jenerał-Porucznik *Annienkow 2-gi*, — Członkami Rady Państwa; trzéj piérwsi z zachowaniem dotychczasowych obowiązków i tytułów, a ostatni z pozostaniem Jenerał-Adjutantem. — Naczelnik Sztabu Inspektora Odwodowéj Jazdy, Jenerał-Adjutant, Jenerał-Major Xiążę *Dolgorukow* 1 *szy*, Towarzyszem Ministra Wojny, z pozostaniem Jenerał-Adjutantem; Wice-Dyrektor Kancellaryi Ministerstwa Wojny, Orszaku Jego Cesarskiej Mości Jenerał-Major Baron *Wrewski*, Dyrektorem tejże Kancellaryi, z pozostaniem w Orszaku Jego Cesarskiej Mości.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 23-go Października, Urzędnik do szczególnych poleceń przy Wileńskim Wojennym, Grodzieńskim, Mińskim i Kowieńskim Jenerał-Gubernatorze, Radzca Dworu *Golikow*, mianowany Radzcą Mińskiego Rządu Gubernialnego.

—

31-го числа Октября скончался въ С.-Петербургѣ Директоръ Морскаго Кадетскаго Корпуса, Вице-Адмиралъ Николай Петровичъ *Римскій-Корсаковъ*.

Dnia 31 Października, umarł w St. Petersburgu, Dyrektor Morskiego Kadetskiego Korpusu, Wice-Admirał Nikołaj *Rimskij-Korsakow*.

Извѣстія съ Кавказа.

(Продолженіе).

18-го и 19-го, непріятель продолжалъ свои работы, и, какъ въ послѣдствіи оказалось, онъ прикрывалъ траншеею мину, которую велъ подъ первый бастіонъ.

20-го числа густыя толпы Мюридовъ наполнили всѣ вокругъ укрѣпленія скрытыя отъ выстрѣловъ мѣста, и, въ десять часовъ утра, съ неожиданнымъ для гарнизона взрывомъ приготовленной мины, бросились на штурмъ на 1-й, 5-й и 4-й бастіоны. Не взирая на убійственный огонь нашей артиллеріи и сильную ружейную пальбу, Мюриды вторгнулись въ ровъ, гдѣ ихъ встрѣтили ручныя гранаты и перекрестный картечный огонь. Но таково было ихъ остервенѣніе, что по грудамъ своихъ труповъ, они вскочили на стѣну. Здѣсь завязался отчаянный рукопашный бой; три раза сброшенный въ ровъ, непріятель три раза вскакивалъ на стѣну; наконецъ Мюридамъ удалось овладѣть 4-мъ, 5-мъ и 1-мъ бастіонами; но гарнизонъ вынесъ ихъ на штыкахъ и, опрокинутые съ ужаснымъ урономъ, мятежники отказались въ тотъ день отъ дерзкаго предпріятія.

Мужественной оборонѣ гарнизона содѣйствовали и женщины, принося заряды и патроны защитникамъ укрѣпленія, выводя и перевязывая раненыхъ; дочь Полковника Рота и супруга Горнаго Инженеръ-Поручика *Хрещатицкаго* раздѣляли общее въ этотъ рѣшительный день самоотверженіе.

21-го числа, непріятель, пламенѣя мщеніемъ, принялся, съ сугубою дѣятельностію, за траншейныя работы, готовя новый штурмъ; гарнизонъ, ослабленный до половины численнаго его состава отъ покушеній и безпрестаннаго огня Мюридовъ, и утративъ уже надежду на помощь отряда, готовился на славную смерть.

22-го числа, замѣтивъ необыкновенное движеніе въ толпахъ непріятельскихъ, и думая, что насталъ часъ роковой аттаки, офицеры, жертвуя своими семействами, предложили нижнимъ чинамъ взорвать себя и укрѣпленіе на воздухъ, если Мюриды овладѣютъ имъ; молодцы приняли единогласно предложеніе это!

Но вдругъ поспѣшное отступленіе непріятеля возвѣстило героямъ приближеніе отряда.

Князь *Аргутинскій*, получивъ 8-го Сентября въ Темиръ-Ханъ-Шурѣ свѣдѣніе о вторженіи *Шамиля* въ Самурскій Округъ, собралъ къ 10-му числу, между Лавашами и Нась-Кентомъ, отрядъ изъ шести баталіоновъ пѣхоты и дивизіона драгунъ, и двинулся къ Кумуху; въ этомъ пунктѣ присоединивъ къ отряду еще три баталіона, онъ прибылъ, 16-го числа, въ Курагъ форсированными маршами, безъ дневокъ, не смотря на ненастную погоду и глубокій снѣгъ, выпавшій въ горахъ. Здѣсь явился къ нему Штабсъ-Капитанъ *Бучкіевъ*, и объявилъ о положеніи Ахтинскаго гарнизона.

Князь *Аргутинскій* поспѣшилъ съ авангардомъ и горными орудіями на вьюкахъ сдѣлать рекогносцировку къ сему укрѣпленію. Ободривъ гарнизонъ своимъ появленіемъ на лѣвомъ берегу Самура, онъ удостовѣрился, что нельзя устроить операціонной линіи отъ Курага къ Ахтамъ: испорченныя дороги были непроходимы для артиллеріи, мосты разрушены; кромѣ того, аттака непріятеля съ этой стороны требовала постройки моста черезъ Самуръ. Не имѣя подъ рукою нужныхъ на то матеріяловъ въ безлѣсномъ краѣ, Князь *Аргутинскій* рѣшился взять направленіе къ Кабиру со всѣмъ отрядомъ, усиленнымъ конною милиціею, перешелъ два хребта, и переправившись чрезъ Самуръ въ бродъ, 21-го Сентября сталъ у селенія Зухула, близъ Хазръ.

(Окончаніе впредь).

Wiadomości z Kaukazu.

(Ciąg dalszy.)

Dnia 18 i 19 Września, nieprzyjaciel ciągnął dalej swe roboty, i jak się później okazało, zasłaniał przekopem minę, którą prowadził pod pierwszy bastyon.

Dnia 20, gęste tłumy Miurydów zaległy wszystkie dokoła warowni zasłonięte od wystrzałów miejsca, a o godzinie 10-ej z rana, z niespodzianym dla załogi wybuchem przygotowanej miny, rozpoczęły szturm, do 1-go, 5-go i 4-go bastyonu. Pomimo morderczego ognia naszej artylleryi, oraz silnego ognia z ręcznej broni, Miurydowie wtłoczyli się do rowu, gdzie ich spotkały granaty ręczne i krzyżujący się ogień kartaczowy. Lecz taka była ich zajadłość, że po swoich trupach wleźli na mury. Tu się wszczął zacięty bój wręczny; trzykrotnie zepchnięty do rowu nieprzyjaciel, potrzykroć wdrapywał się na szańce; nareszcie udało się Miurydom opanować 4-ty 5-ty i 1-szy bastyon; lecz załoga wyparowała ich bagnetami, a odparci z okropną stratą buntownicy, zaniechali w tym dniu śmiałego przedsięwzięcia.

Mężnej obronie załogi dopomagały i kobiéty, przynosząc ładunki działowe i karabinowe obrońcom warowni, odprowadzając i opatrując rannych; córka Półkownika R th i żona Porucznika Inżenierów górniczych *Chreszczatyckiego* dzieliły ogólne w tym stanowczym dniu poświęcenie.

Dnia 21, nieprzyjaciel, pałając zemstą, wziął się z podwojoną czynnością do robót przekopowych, przygotowując szturm nowy; załoga, zmniejszona do połowy liczebnego swojego składu, od napadów i ustawicznego ognia Miurydów, i straciwszy już nadzieję odsieczy, gotowała się na śmierć chwalebną.

Dnia 22, dostrzegłszy nadzwyczajny ruch w tłumach nieprzyjacielskich, i sądząc, że wybiła godzina ostatniego szturmu, oficerowie, poświęcając swoje rodziny, zaproponowali żołnierzom wysadzić siebie i warownię w powietrze, skoroby ją opanowali Miurydowie; mężni żołnierze przyjęli ten projekt!

Lecz w tém śpieszne odstąpienie nieprzyjaciela, zwiastowało bohatérom zbliżanie się odsieczy.

Xiążę *Argutiński*, otrzymawszy d. 8 Września, w Temir-Chan Szurze, wiadomość o wtargnieniu *Szamila* do okręgu Samurskiego, zebrał około 10-go t. m. między Lawaszami i Nas-Kentem, oddział z sześciu batalionów piechoty i dywizyonu dragonów, i ruszył ku Kumuchowi; w tym punkcie, przyłączywszy do oddziału jeszcze trzy bataliony, przybył d. 16 do Kurath, forsowanym pochodem, bez dniówek, pomimo szarugi i głębokiego śniegu, który właśnie spadł w górach. Tu się stawił przed nim Sztabs-Kapitan *Buczkijew*, i doniósł o położeniu załogi Achtińskiej.

Xiążę *Argutiński* pośpieszył z przednią strażą i działami górnemi na jukach, dla odbycia rekonesansu ku téj warowni. Ośmieliwszy załogę swém ukazaniem się na lewym brzegu Samuru, przekonał się, że nie można urządzić linii operacyjnéj od Kurahu ku Achtom; popsute drogi były nie do przebycia dla artylleryi, mosty zrujnowane; oprócz tego, attak nieprzyjaciela z téj strony wymagał rzucenia mostu na Samurze. Nie mając pod ręką potrzebnych do tego materyałów, w kraju bezleśnym, Xiążę *Argutiński* umyślił skierować się ku Kabirowi, i z całym oddziałem, wzmocnionym milicyą konną, przeszedłszy dwa pasma gór, i przeprawiwszy się wbród przez Samur, d. 21 stanął pode wsią Zuchułą, blizko Chazr.

(Dokończenie nastąpi).

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 10 Ноября.

Въ сегодняшнемъ нумерѣ Прусскаго Государственнаго Указателя обнародовано слѣдующее Королевское посланіе къ учредительному собранію: ,,Мы, Фридрихъ-Вильгельмъ, Божіею милостію Король Прусскій и проч. Послѣ того, какъ нѣкоторые члены собранія, созваннаго для обсужденія государственнаго уложенія, неоднократно подвергались оскорбленіямъ за свой образъ мыслей, взволнованныя толпы народа, 31 м. м., формально осадили мѣсто засѣданій собранія и, развернувъ знаки республики, пытались устрашить депутатовъ преступными демострацiями. Такіе непріятные случаи слишкомъ ясно доказываютъ, что собраніе, которое созвано для обсужденія государственнаго уложенія и изъ нѣдра котораго должны проистечь основанія истинной свободы, нераздѣльной съ общимъ благоденствіемъ, само лишено свободы, и что члены этого собранія, при анархическихъ движеніяхъ, нерѣдко повторяющихся къ нашему глубокому прискорбію, не находятъ въ нашемъ главномъ и столичномъ городѣ Берлинѣ той защиты, какая необходима для охраненія ихъ совѣщаній отъ всякаго вліянія страха. Наше желаніе доставить Пруссіи какъ можно скорѣе государственное уложеніе, которое соотвѣтствовало бы нашему обѣщанію, не можетъ исполниться при такихъ обстоятельствахъ и не должно быть приведено въ зависимость отъ мѣръ, пригодныхъ къ возстановленію въ столицѣ, законнымъ путемъ, спокойствія и порядка. Поэтому, почитаемъ нужнымъ перенести мѣстопребываніе собранія, созваннаго для обсужденія государственнаго уложенія, изъ Берлина въ Бранденбургъ и поручаемъ нашему государственному министерству принять нужныя для того мѣры съ такою поспѣшностью, чтобъ, начиная съ 27 с м., засѣданія собранія могли происходить въ Бранденбургѣ. До того времени, засѣданія собранія, созваннаго для обсужденія государственнаго уложенія, симъ отсрочиваются. Въ слѣдствіе этого, приглашаемъ собраніе, по прочтеніи сего нашего посланія, тотчасъ же прекратить свои совѣщанія и, для продолженія ихъ, собраться 27 с. м. въ Бранденбургѣ. Дано въ Сансуси, 8 Ноября 1848. (Подпис.) *Фридрихъ-Вильгельмъ.* (Контрос.) Графъ *фонъ Бранденбургъ.*"

— Въ *Journal de St. Pétersbourg*, напечатаны слѣдующія извѣстія изъ Берлина, отъ 10 Ноября, полученныя чрезвычайнымъ путемъ;

,,По случаю сопротивленія нѣкоторыхъ членовъ Законодательнаго Собранія на перенесеніе мѣста засѣданій въ Бранденбургъ, генералъ Врангель занялъ Берлинъ, съ 25,000 чел. войска и 48-ю орудіями. Войска вступили сегодня, Галльскими воротами. По прибытіи на жандармскую площадь, генералъ Врангель нашелъ національную гвардію, собранною вокругъ театра (*Schauspielhaus*), въ которомъ происходятъ засѣданія Законодательнаго Собранія. Начальникъ національной гвардіи Римплеръ приказалъ генералу Врангелю удалиться. Главнокомандующій приказалъ то же самое, съ своей стороны, Римплеру, объявляя, что явился для распущенія собранія, продолжающаго засѣдать въ Берлинѣ, вопреки королевскому повелѣнію. Послѣ этого объявленія національная гвардія разошлась; члены собранія, по-парно, вышли изъ залы засѣданія. При отъѣздѣ курьера, городъ былъ совершенно спокоенъ."

— Въ Прусской газетѣ *Staats-Anzeiger* сообщаютъ слѣдующія подробности засѣданія національнаго собранія 9 с. м. По прочтеніи королевскаго постановленія насчетъ перенесенія засѣданій въ городъ Бранденбургъ, первенствующій министръ (графъ Бранденбургъ) хотѣлъ что-то сказать, но президентъ Г. Унругъ, не дозволивъ ему говорить, предложилъ закрыть засѣданіе. Когда наконецъ графъ получилъ возможность промолвить, сказалъ, что всѣ совѣщанія собранія до 27 Ноября были незаконны и протестовалъ противъ оныхъ отъ имени короны. Когда президентъ объявилъ за симъ, что онъ не имѣетъ права распустить совѣщаніе, всѣ министры и многіе депутаты умѣренныхъ партій оставили залу.

Оставляя совѣщательную залу, послѣ занятія Берлина войсками, 10 числа, національное собраніе протестовало противъ перенесенія его въ Бранденбургъ, но вмѣстѣ съ симъ приглашало жителей къ сохраненію спокойствія и повиновенію закону.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Berlin, 10 listopada.

W dzisiejszym numerze *Prusskiéj Rządowéj Gazety* ogłoszono następujące posłannictwo Królestwie do Ustawodawczego Zgromadzenia Narodowego: ,,My, Fryderyk Wilhelm, z Bożéj łaski, Król Prusski i t. d. Gdy już przedtém po wiele razy, niektórzy członkowie Zgromadzenia, zwołanego dla ułożenia ustawy, wystawieni byli na obelgi za swój sposób myślenia; wzburzone tłumy ludu, 31 października, formalnie obległy miejsce posiedzeń Zgromadzenia i rozwinąwszy znamiona Rzeczypospolitéj, starały się zastraszyć deputowanych występnemi demonstracyami. Takowe opłakane wypadki zbyt jasno dowodzą, że Zgromadzenie, zwołane dla ułożenia ustawy, i z łona którego mają wypłynąć zasady prawdziwéj wolności, nierozłącznéj z pomyślnością ogólną, samo jest pozbawione swobody, i że członkowie tego Zgromadzenia, przy anarchicznych poruszeniach, ponawiających się zbyt często, z głęboką boleścią naszą, nie znajdują w naszém głównem i stołecznem mieście Berlinie, téj obrony, jaka jest niezbędną dla zasłonienia ich obrad od wszelkiego wpływu bojaźni. Przy takich okolicznościach, gorące życzenie nasze, nadania Prussom jak najśpieszniéj konstytucyjnéj ustawy, stosownie do naszego przyrzeczenia, nie może być doprowadzone do skutku, i nie powinno być zależnem od środków, jakie być mogą użyte dla przywrócenia w stolicy, drogą prawną, spokojności i porządku. Przetoż uważamy za rzecz potrzebną przenieść pobyt Zgromadzenia, zwołanego dla ułożenia ustawy, z Berlina do Bradenburga, i polecamy Naszemu Ministerstwu przedsięwziąć stosowne w téj mierze kroki, tak, iżby, zaczynając od 27 listopada, posiedzenia Zgromadzenia mogły się już odbywać w Brandenburgu. Aż do owego czasu, posiedzenia Zgromadzenia, zwołanego dla ułożenia ustawy, są niniejszém odroczone. W skutek tego, wzywamy Zgromadzenie, aby po odczytaniu tego Naszego posłannictwa, natychmiast zawiesiło swoje obrady, a dla ich rozpoczęcia na nowo, zgromadziło się d. 27 listopada w Brandenburgu. Dan w Sans-Souci, 8-go listopada 1848 r. (Podpisano) *Fryderyk-Wilhelm.* (Kontrassygn.) Hrabia *Brandenburg.*"

— W *Journal de St. Pétersbourg*, czytamy następujące wiadomości z Berlina, z d. 10, otrzymane drogą nadzwyczajną:

,,Z powodu oporu części członków Zgromadzenia Ustawodawczego we względzie przeniesienia miejsca ich obrada do Brandenburga, Jenerał Wrangel zajął Berlin we 25,000 żołnierza, ze 18 działami. Wojska te weszły dziś przez bramę Hallską. Przybywszy na plac Żandarmów, Jenerał Wrangel zastał gwardyą narodową zebraną dokoła teatru (*Schauspielhaus*), gdzie odbywają się obrady Zgromadzenia. Dowódzca gwardyi narodowéj, Rimpler, zawezwał Jenerała Wrangela do cofnienia się z wojskiem; Jenerał uczynił takież wezwanie do gwardyi narodowéj, dodając, że przyszedł po to, aby rozwiązać Zgromadzenie, które nie przestaje zbierać się na posiedzenia w sprzeczności z rozkazem Królewskim. Po tém oświadczeniu gwardyą narodowa rozeszła się; członkowie zaś Zgromadzenia, ze swéj strony, wyszli parami z sali posiedzeń. Przy odjeździe gońca miasto było zupełnie spokojne."

— Urzędowa gazeta, *Preuss. Staats-Anzeiger*, udziela następne szczegóły posiedzenia Zgromadzenia Narodowego z d. 9 b. m. Po odczytaniu wyroku Królewskiego, przenoszącego posiedzenia do miasta Brandenburga, piérwszy Minister (Hr. Brandenburg) chciał cóś przemówić; ale Prezes, P. Unruh, nie dawszy mu głosu, wniósł zamknięcie posiedzenia. Gdy nakoniec Hrabia zdołał otrzymać możność przemówienia, rzekł, że wszelkie dalsze obrady Zgromadzenia, przed 27 listopada, byłyby nieprawne, i zaprotestował przeciw nim w imieniu Korony. Gdy zaś Prezes oświadczył na to, iż nieprzyznaje sobie prawa rozwiązać sessyą, wszyscy Ministrowie i wielu Deputowanych ze stronnictwa umiarkowanego opuścili salę.

Dnia 10, po zajęciu Berlina przez wojsko, Zgromadzenie Narodowe, wychodząc z sali obrad, zaprotestowało przeciw przeniesieniu go do Bandenburga, ale zarazem wezwało mieszkańców do zachowania spokojności i uległości prawu.

12 *Ноября.*

Въ *Preuss. Staats-Anzeiger* обнародована вчера слѣдующая королевская прокламація: „Состояніе безначалія, въ которомъ находится столичный мой городъ Берлинъ, и которое угрожаетъ низвергнуть всю Монархію въ бездну золъ, побудило меня, по совѣту моихъ отвѣтственныхъ министровъ, перевести въ Бранденбургъ національное собраніе, созванное для составленія новаго уложенія, и распустить оное до 27 Ноября. По сей же причинѣ усилилъ я значительнымъ образомъ число войскъ въ столицѣ, и долженъ былъ распустить гражданскую стражу (національную гвардію), согласно 3-му параграфу учрежденія ея, обнародованнаго 17 минувшаго Октября, впредь до новаго ея преобразованія, за противузаконныя дѣйствія оной. Я знаю, что мѣры сіи подвергнутся многимъ неправильнымъ толкамъ, и что партія, мечтающая о ниспроверженіи государства, воспользуется ими, чтобъ внушать благомыслящимъ гражданамъ опасеніе о нарушеніи мною правъ народа, уже однажды данныхъ. Но знаю также очень хорошо и то, что будущая судьба Пруссіи и Германіи требовала отъ меня и отъ моего правительства принятія сихъ мѣръ, и потому, въ сію рѣшительную минуту, обращаюсь ко всему моему государству и ко всѣмъ вѣрнымъ Пруссакамъ съ полною увѣренностью, что они выразятъ свое неудовольствіе той части своихъ депутатовъ, которые, забывъ истинный долгъ къ престолу и отечеству, обнаружили противузаконное сопротивленіе при перенесеніи засѣданій собранія. Взываю ко всѣмъ, чтобъ не преклоняли слуха къ подобнымъ внушеніямъ, будто я хочу уклониться отъ сохраненія тѣхъ правъ, которыя даровалъ моему народу. Пруссаки! вы, которые еще сохраняете прежнюю ко мнѣ довѣренность, и помните исторію моего царственнаго дома и отношеній его къ народу! Васъ прошу я пребыть мнѣ вѣрными какъ въ счастіи, такъ и въ несчастіи. Вы же, колеблющіеся въ сихъ чувствахъ, заклинаю васъ остановиться на сей пагубной стезѣ и выжидать дальнѣйшихъ событій. Всѣмъ вамъ даю еще разъ неизмѣнное обѣщаніе, что сохраню всѣ данныя вамъ права, и что пламеннѣйшее мое стараніе будутъ состоять въ томъ, чтобъ съ Божіею помощію быть вашимъ добрымъ, законнымъ Королемъ, и обще съ вами воздвигнуть твердое и прочное зданіе законовъ, подъ кровомъ котораго мы и наши потомки, Пруссаки и всѣ Германцы, могли бы цѣлые вѣки наслаждаться спокойствіемъ и благосостояніемъ, истекающими отъ истинной и законной свободы. Да благословитъ Богъ сіе начинаніе! Санъ-Суси, 1-го Ноября 1848. (Подпис.) *Фридрихъ Вильгельмъ*. Контрасигнировали: Графъ *Бранденбургъ*, *фонъ Ладенбергъ*, *Строта*, *Мантейфель*.“

— Въ Королевскомъ постановленіи о распущеніи національной гвардіи изображено:

„Божіею милостію Мы Фридрихъ Вильгельмъ Король Прусскій: Хотя повелѣли мы перевести въ Бранденбургъ національное собраніе, занимающееся составленіемъ проекта устава, однако часть сего собранія, вопреки повелѣнію нашему, продолжала здѣсь свои совѣщанія. Берлинская національная гвардія посредствомъ начальника своего, не только объявила, что не окажетъ правительству требуемой помощи противъ такого беззаконнаго дѣйствія, но даже приняла подъ свою защиту членовъ собранія, продолжавшихъ беззаконно свои совѣщанія. Сколь ни прискорбно для насъ, что мы вынуждены прибѣгнуть къ законнымъ мѣрамъ противъ Берлинской національной гвардіи, подвизавшейся въ извѣстныхъ случаяхъ для охраненія спокойствія и безопасности столицы, однако долгомъ считаю прекратить это сопротивленіе, нарушающее общій порядокъ. Посему, внявъ представленію министровъ, на основаніи 3 § положенія о національной гвардіи отъ 17-го Октября сего года, въ коемъ сказано: Королевскимъ повелѣніемъ, въ важныхъ случаяхъ, національная гвардія, въ общинахъ или округахъ, можетъ быть уволена или распущена; но увольненіе отъ службы можетъ продолжаться не далѣе 6 мѣсяцовъ, а въ случаѣ распущенія, постановленіе о преобразованіи оной гвардіи, должно послѣдовать въ теченіе трехъ мѣсяцовъ.“

Повелѣваемъ слѣдующее:

Берлинская національная гвардія распускается, и немедленно исполненіе настоящаго постановленія поручается подлежащимъ властямъ. (Число и подписи, означены выше).“

— Вчера, нѣкоторое число депутатовъ явилось передъ помѣщеніемъ своихъ засѣданій, но нашедши оное

Dnia 12 listopada.

W *Preuss. Staats-Anzeiger* ogłoszona została wczoraj następująca Królewska odezwa: „Stan anarchiczny, w którym się znajduje stołeczne Moje miasto Berlin, a który grozi wtrąceniem całéj Monarchii w przepaść nieszczęść, skłonił Mię, w skutek rady Moich odpowiedzialnych Ministrów, do przeniesienia do m. Brandenburga Zgromadzenia Narodowego, zwołanego dla ułożenia nowéj ustawy, i odroczenia go do d. 27 listopada. Z tego powodu powiększyłem znacznie ilość wojska w stolicy, i zmuszony byłem rozwiązać gwardyą narodową, na mocy 3 paragrafu prawa o tejże gwardyi, ogłoszonego w d. 17 października, aż do nowéj jéj reorganizacyi, z powodu jéj nielegalnych postępków. Wiem, że kroki te ulegną wielu opacznym wykładom, i że stronnictwo marzące o obaleniu państwa, skorzysta z nich, aby wzbudzić w dobrze myślących obywatelach bojaźń o naruszenie praw, raz już przez emnie ludowi nadanych. Ale wiem także, że przyszły los Pruss i Niemiec wymagał odemnie i od Mojego rządu przedsięwzięcia tych kroków, i dla tego, w téj stanowczéj chwili, zwracam się do całego Mojego kraju i do wszystkich wiernych Prussaków, z zupełnem zaufaniem, że ci wynurzą naganę téj części swoich Deputowanych, którzy, zapomniawszy na rzeczywisty swój obowiązek względem Tronu i Ojczyzny, okazali nieprawny opór w czasie przeniesienia posiedzeń Zgromadzenia. Przemawiam do wszystkich, aby nie nakłaniali ucha na podobne podszepty, jakobym chciał się uchylać od zachowania tych praw, którem nadał Mojemu ludowi. Prussacy! wy, którzy zachowujecie jeszcze dawną ku mnie ufność; którzy pamiętacie dzieje Mojego Królewskiego domu i jego stosunki z narodem! proszę was, abyście Mi pozostali wiernymi, równie w szczęściu jak i w nieszczęściu. Wy zaś, co się chwiejecie w tych uczuciach, zaklinam was, abyście się wstrzymali na téj zgubnéj drodze, i oczekiwali dalszych wypadków. Wszystkim wam daję raz jeszcze niezmienną obietnicę, że zachowam wszystkie nadane wam prawa, i że najgorętsze Moje staranie zmierzać będzie ku temu, aby przy Bożéj pomocy być waszym dobrym, prawnym Królem, i razem z wami wznieść gruntowną i mocną budowę praw, pod cieniem któréj my sami i nasi potomkowie, Prussacy i wszyscy Niemcy, mogliby przez całe wieki używać pokoju i pomyślności, wypływających z prawdziwéj i legalnéj swobody. Oby Bóg błogosławił tym początkom! Sans-Souci, 11 listopada 1848 r. (Podpisano) *Fryderyk Wilhelm*. (Kontrassygnowali:) Hrabia *Brandenburg*, *von Ladenberg*, *Strotha*, *Manteuffel*.“

— Dekret rozwiązujący gwardyą narodową brzmi jak następuje:

„My Fryderyk Wilhelm z Bożéj Łaski Król Pruski. Chociaż nakazaliśmy przeniesienie do Brandenburga Zgromadzenia Narodowego, wezwanego do ułożenia ustawy, część przecież tego Zgromadzenia, wbrew powyższemu rozkazowi, w sposób nieprawny, daléj tu narady prowadziła. Gwardya narodowa m. Berlina, nietylko przez oświadczenie swego Komendanta wyrzekła, iż środkom rządu przeciw temu nieprawnemu postępowaniu żądanego wsparcia nie udzieli, ale nadto wzięła de facto pod swoję opiekę członków Zgromadzenia Narodowego, prowadzących daléj swe nieprawne i bezskuteczne narady. Jakkolwiek boleśnie Nam, iż musimy jąć się służących Nam prawnych środków przeciw gwardyi narodowéj Berlina, która w pewnych okolicznościach działała w chwalebny sposób na rzecz spokojności i bezpieczeństwa miasta; obowiązkiem przecież Naszym jest, położyć koniec temu oporowi, naruszającemu porządek publiczny. Na wniosek przeto Naszego gabinetu, w myśl § 3-go prawa o utworzeniu gwardyi narodowéj, z d. 17 października b. r., który brzmi: „Dekretem Królewskim, z ważnych, a w dekrecie rozwiązania podanych powodów, gwardya narodowa szczegółowych gmin albo okręgów, może być od służby uwolnioną albo rozwiązaną. Uwolnienie to od służby nie może trwać dłużéj jak 6 miesięcy. W razie rozwiązania, dekret o nowéj organizacyi gwardyi narodowéj w ciągu 3 miesięcy wydanym być ma.“

Rozkazujemy co następuje:

Gwardya narodowa miasta Berlina niniejszém rozwięzuje się, a niezwłóczne wykonanie tego dekretu poleca się właściwym władzom. (Data i podpisy jak wyżéj).“

— Wczoraj, pewna liczba Deputowanych stawiła się przed lokalem swoich posiedzeń, ale widząc takowy zaję-

занятымъ войсками, они собрались въ смежную гостинницу для совѣщанія. Доныне неизвѣстно, что было ими опредѣлено. Въ движеніи этомъ неучаствовалъ ни одинъ изъ знатнѣйшихъ депутатовъ.

— По повелѣнію Короля, бывшій до сихъ поръ министромъ юстиціи Кискеръ, уволенъ отъ сей должности съ перемѣщеніемъ его на прежнее мѣсто президента оберъ-ландгерихта въ Наумбургѣ; министромъ же юстиціи повелѣно быть депутату, тайному совѣтнику Ринтелену.

Австрія.

Вѣна, 6 Ноября.

Сегодняшній день, такъ и вчерашній, не принесъ съ собою никакой перемѣны въ положеніи здѣшняго города. На самыхъ многолюдныхъ улицахъ стоятъ лагеремъ войска. Вездѣ господствуетъ могильное безмолвіе; всѣ сообщенія прекращены; городскія ворота и всѣ купеческія лавки заперты. Нищета низшаго класса народонаселенія достигла высочайшей степени. Въ последніе дни, здѣсь произошли многія самоубійства, большую часть которыхъ приписываютъ страху отвѣтственности за участіе въ мятежѣ. Въ числѣ самоубійцъ называютъ полковника національной гвардіи Вичеля и живописца Эгнера, начальствовавшаго, въ послѣднее время надъ академическимъ легіономъ. Большая часть редакторовъ здѣшнихъ журналовъ и многіе члены демократическаго общества взяты подъ стражу; число арестованныхъ простирается теперь, какъ говорятъ, до 500 человѣкъ. Многіе изъ дезертировъ, оставившихъ ряды войскъ и перешедшихъ на сторону города, пойманы и немедленно разстрѣляны. Университетъ запертъ и охраняется нѣсколькими батальонами гренадеровъ. Многіе члены учредительнаго сейма отправились отсюда домой.

— Домовый обыскъ во внутреннемъ городѣ, производившійся, по приказанію князя Виндишгреца, для отысканія подозрительныхъ людей, оружія и военныхъ запасовъ, оконченъ. Большая часть здѣшнихъ студентовъ бѣжала, и въ университетѣ не нашли ничего, кромѣ Калабрійскихъ шляпъ. Изъ такъ называемой подвижной гвардіи и Польскаго легіона многіе арестованы и отведены въ разныя казармы, гдѣ распредѣляютъ ихъ по линѣйнымъ полкамъ и корпусу Кроатовъ. Говорятъ, главнокомандующій національною гвардіею Мессенгаузеръ добровольно отдался въ руки военнаго начальства. Судебное слѣдствіе дѣятельно продолжается военною коммиссіею, наряженною нарочно для этой цѣли. Многимъ изъ арестантовъ уже возвращена свобода. Строже всего поступаютъ, повидимому, со студентами и литераторами. Поговариваютъ о переведеніи здѣшняго университета въ Кремсъ или Сенъ-Пельтенъ.

— Число горожанъ, падшихъ при нападеніяхъ на линіи, простирается человѣкъ до 800. Кромѣ того, много раненыхъ умерло въ Одеонѣ, гдѣ былъ учрежденъ временный госпиталь. Сюда надобно присоединить еще около 200 человѣкъ, падшихъ, 6 Октября въ городѣ. Потеря со стороны войскъ была гораздо значительнѣе; болѣе всего потерпѣли Кроаты. При нападеніи на дворцовыя ворота, къ которымъ они приступали три раза, осталось на мѣстѣ нѣсколько сотъ человѣкъ.

— Армія фельдмаршала князя Виндишгреца, раздѣленная на три корпуса и состоящая изъ 102,000 человѣкъ, отправляется теперь въ Венгрію. Въ Вѣнѣ остаются только 30,000 человѣкъ. Путешественники, пріѣзжающіе изъ Венгріи, разсказываютъ, что Мадьяры сильно укрѣпляются, начиная съ самаго Пресбурга; что на Венгерско-Австрійской границѣ выставленъ ими восьмидесяти-тысячный корпусъ и что во всей Венгріи формируется ополченіе.

— Жители по видимому, болѣе и болѣе дружатся съ войсками, и Банъ Іеллашичъ, ѣздившій вчера, въ сопровожденіи нѣсколькихъ конныхъ Красноплащниковъ, по улицамъ, былъ привѣтствованъ громкими, радостными восклицаніями.

— Кроатскія войска представляютъ особенный видъ. Значительнѣйшая часть солдатъ не имѣетъ бѣлья и сапоговъ. Обувь ихъ составляютъ такъ называемыя *опанки* (родъ кожаныхъ лаптей). Отъ того происходитъ иногда удивительное впечатлѣніе, при видѣ проходящихъ массъ народа, шаги котораго неслышны. Впрочемъ они не столько злы, какъ разглашаютъ о

tym przez wojska, zebrali się w przyległéj oberży dla prowadzenia dalszych swych narad. Dotąd niewiadomo co uchwalili; żaden ze znakomitszych Deputowanych nie należał do téj demonstracyi.

— W skutek rozkazu Króla, były dotąd Minister sprawiedliwości, Kisker, uwolniony został od tego obowiązku, i przeniesiony na uprzednią posadę Prezesa Trybunału w Naumburgu; Ministrem zaś sprawiedliwości mianowany został deputowany, Radzca Tajny, *Rintelen*.

Austrya.

Wiedeń, 6 listopada.

Dzień wczorajszy ani dzisiejszy nie przyniósł żadnéj zmiany w położeniu tutejszego miasta. Na najgłówniejszych ulicach obozują wojska. Wszędzie panuje grobowe milczenie; wszystkie kommunikacye przerwane; bramy miasta i wszystkie sklepy zamknięte. Nędza niższej klassy ludności dochodzi do najwyższego stopnia. W ostatnich dniach zdarzyły się tutaj liczne samobójstwa, których większą część przypisują obawie odpowiedzialności za udział w rokoszu. W liczbie samobójców wymieniają Półkownika gwardyi narodowéj Witschela, i malarza Aignera, dowodzącego w ostatnich czasach legią Akademicką. Większa część Redaktorów tutejszych dzienników i wielu członków towarzystwa demokratycznego zostało aresztowanych; liczba uwięzionych dochodzi obecnie, jak mówią, do 500 osób. Wielu ze zbiegów, którzy opuścili szeregi wojska i przeszli na stronę miasta, zostali ujęci i natychmiast rozstrzelani. Uniwersytet jest zamknięty i strzeżony przez kilka batalionów grenadyerów. Wielu członków Sejmu Ustawodawczego udało się ztąd do swoich domów.

— Przeszukiwanie domów w mieście wewnętrznem, przedsięwzięte na rozkaz Xięcia Windischgrätza, dla odebrania broni i wykrycia osób podejrzanych, zostało już ukończone. Większa część tutejszych Akademików uciekła, tak, że w Uniwersytecie nie znaleziono nic więcéj prócz ich Kalabryjskich kaszkietów. Z tak zwanéj gwardyi ruchoméj i legii Polskiéj, wielu pojmano i odwiedziono do różnych koszar, gdzie mają być wcieleni do półków liniowych i do korpusu Kroatów. Mówią, iż były naczelny dowódzca gwardyi narodowéj Messenhauser, dobrowolnie oddał się w ręce Zwierzchności wojskowéj. Badanie sądowe obwinionych odbywa się czynnie przez ustanowioną w tym celu Kommissyą wojenną. Wielu z aresztowanych wypuszczono już na wolność. Najsrożéj zdają się postępować z Akademikami i literatami. Szerzy się już nawet pogłoska o przeniesieniu tutejszego Uniwersytetu do Krems albo do St. Pölten.

— Liczba mieszkańców miasta, poległych w czasie szturmu, dochodzi do 800. Oprócz tego wielu ranionych umarło w Odeonie, gdzie był urządzony tymczasowy lazaret. Nadto dodać jeszcze należy, około 200 osób, poległych w dniu 6 października. Strata ze strony wojska jest daleko znaczniejsza. Najbardziéj ucierpieli Kroaci. Przy szturmie do pałacowéj bramy, który ponawiali trzy razy, kilkuset ich legło na miejscu.

— Armia Xięcia Windischgrätza, podzielona na trzy korpusy, a złożona ze 102,000 ludzi, udaje się wkrótce do Węgier. W Wiedniu zostanie tylko 30,000 wojska. Podróżni przybywający z Węgier opowiadają, iż Madżiarowie fortyfikują silnie wszystkie punkta, zaczynając od samego Preszburga; że na Węgiersko-Austryackiéj granicy stoi 80 cio-tysieczny korpus, i że w całych Węgrzech tworzy się pospolite ruszenie.

— Mieszkańcy widocznie coraz się więcéj zbliżają z żołnierzami, i Ban Jełłaczyc, który wczoraj w orszaku swoich Szereszanów, w czerwone płaszcze odzianych, przejeżdżał się po ulicach, był wszędy witany głośnemi okrzykami radości.

— Wojsko Kroatów przedstawia osobliwszy widok. Większa część żołnierzy nie ma bielizny i butów; obuwie ich składają tak zwane *opanki*, (rodzaj plecionek ze skóry). Ztąd dziwne czyni nieraz wrażenie, widzieć przechodzące massy ludzi, których stąpania nie słychać. Zresztą nie są oni tak źli, jak o nich głoszą. Każde uprzejme słowo, każdy najmniejszy podarek, jak np. cygaro, obudza w nich

нихъ. Каждое привѣтливое слова, каждый самый ничтожный подарокъ, какъ напр. сигара, возбуждаютъ въ нихъ благодарность и улыбку удовольствія. Преимущественно же звуки природнаго ихъ языка, когда на немъ кто заговоритъ съ ними, порождаетъ въ нихъ чувства умиленія. Единственный разговоръ они ведутъ о своей родинѣ. Бумажныя деньги, по видимому, не имѣютъ у нихъ никакого значенія: за хорошій новый полтинникъ, готовы дать два талера ассигнаціями, чѣмъ Евреи умѣютъ пользоваться. Что же касается вооруженія, оно очень хорошо, хотя не однообразно; этимъ свойствомъ отличается одежда солдатъ и сбруя лошадей.

— Князь Виндишгрецъ, генералиссимусъ австрійскихъ войскъ, чрезвычайно богатъ и происходитъ по женской линіи отъ знаменитаго Валленштейна. Его преданность императорской фамиліи безгранична, хотя онъ и завелъ процессъ съ тою цѣлію, чтобы возвратить имѣніе Валленштейна и очистить память его отъ упрековъ. Князь Виндишгрецъ, въ 1814-мъ году, много разъ отличился во главѣ Кирасирскаго полка Его Императорскаго Высочества Великаго Князя Константина Павловича. Ему около 62-хъ лѣтъ отъ роду.

8 Ноября.

Военнымъ министерствомъ обнародовано Императорское повелѣніе, которымъ фельдмаршалъ-лейтенантъ баронъ фонъ-Вельденъ назначается Вѣнскимъ губернаторомъ, для управленія всѣми мѣрами, какихъ требуетъ осадное положеніе для города и его окрестностей. Его ожидаютъ сюда сегодня или завтра; многіе боятся извѣстной его строгости, но хвалятъ его справедливость. Министръ Краусъ приглашенъ вчера въ Ольмюцъ: это вѣрное доказательство, что онъ остается въ кабинетѣ. Извѣстіе о составленіи министерства было, по видимому, пустымъ слухомъ.

— Бывшій комендантъ г. Вѣны, генералъ графъ Ауэрсперкъ подалъ въ отставку.

— Императоръ думаетъ перенести свое мѣстопребываніе въ Прагу и пробыть тамъ два года. Для этой цѣли, въ Градшинѣ дѣлаются нужныя приготовленія, и даже говорятъ, что, въ скоромъ времени, въ Прагу переселятся, вмѣстѣ со всѣми придворными служителями, и актеры придворнаго театра.

— Военное правительство позволило продолжать изданіе двухъ охранительныхъ журналовъ: *di Presse* и журналъ Австрійскаго Ллойда, съ объявленіемъ, что оно будетъ превращено при малѣйшемъ знакѣ неблагонамѣренности.

— (*Бресл. Газ.*) Вчера, утромъ, депутаты лѣвой стороны Фребель и Блумъ взяты изъ гостинницы „Городъ Лондонъ", гдѣ они квартировали, и отвезены въ главную квартиру Шенбруннъ. Вчера арестованы эмиссары Коссута, нѣкто Бергеръ и редакторъ *Уличной Газеты* Терцкій. Убійца графа Латура, какой-то слесарь, поймалъ. Говорятъ, въ Одеонѣ задавлены обрушившеюся стѣною многіе студенты. Дворцовыя ворота пробиты ядрами и нѣкоторыя колонны повреждены. Члены учредительнаго сейма готовятся ѣхать въ Кремсиръ, не выключая и тѣхъ, которые подписали протестацію противъ этого перемѣщенія. Съ 22 Октября, изъ Вѣны выѣхало и вышло до 100,000 чел. Многіе изъ нихъ, конечно, уже не возвратятся. По свѣдѣніямъ, доставленнымъ окружными врачами, число падшихъ въ бою простирается до 6,000 чел.

— Кромѣ Вѣны, объявлены теперь въ осадномъ положеніи Грецъ, Брюннъ, Лембергъ и Инспрукъ, и говорятъ, что эта участь ожидаетъ еще нѣсколько другихъ городовъ. Заслуженныя мятежниками казни здѣсь продолжаются. За нѣсколько дней предъ симъ повѣшенъ извѣстный демократъ Ульмайеръ. То же будетъ и съ стихотворцемъ Кайзеромъ. Капитана національной гвардіи Брауна разстрѣляютъ.

— Въ Венгрію ежедневно отправляются войска, пѣшкомъ или по желѣзной дорогѣ. Вчера выступила отсюда часть Кроатовъ.

— По слухамъ, Коссутъ опять проникъ, съ семидесяти-тысячною арміею, до Брука-на-Лейтѣ. Не смотря на обширныя приготовленія Мадьяровъ къ оборонѣ, нельзя думать, чтобы они могли выдержать нападенія князя Виндишгреца. Армія, предводительствуемая княземъ Виндишгрецомъ и Барономъ Іеллашичемъ, уже идетъ противъ нихъ, между тѣмъ какъ въ южной Венгріи будутъ дѣйствовать войска, со-

wdzięczność i uśmiech radości. Nadewszystko zaś dźwięk narodowego języka, kiedy w nim kto do nich przemówi, wzrusza ich i rozrzewnia widocznie. Jedyna ich rozmowa jest o swoim kraju. Pieniądze papierowe nie zdają się mieć dla nich żadnéj wartości: za nową piękną dwuzłotówkę, gotowi dać dwa talary w papierach, z czego Żydzi umieją korzystać. Co się tyczy uzbrojenia, to jest wcale dobre, chociaż niejednostajne, równie jak odzież i ubranie koni.

— Xiążę Windischgrätz, Generalissimus wojsk Austryackich, jest panem bardzo bogatym, potomkiem po kądzieli sławnego Wallersteina. Poświęcenie jego dla familii Cesarskiéj jest bez granic, pomimo to, że ma z nią process o przywrócenie dobrego imienia Wallersteinowi i zwrót dóbr skonfiskowanych. W r. 1814 Xiąże Windischgrätz odznaczył się powielokokrotnie na czele półku Kirasyerów Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Xięcia Konstantego Pawłowicza. Ma obecnie wieku lat 62.

Dnia 8 listopada.

Ministerstwa wojny ogłosiło postanowienie Cesarskie, mocą którego, Jenerał-Porucznik Baron *von Welden* mianowany został Gubernatorem Wiednia, dla kierowania wszystkiemi środkami, jakich wymaga stan oblężenia miasta i jego okolic. Oczekiwany on tu jest dziś albo jutro. Wielu lęka się znanéj jego srogości, ale powszechnie chwalą jego sprawiedliwość. Minister Krauss powołany został wczoraj do Ołomuńca, co zdaje się być dowodem, że pozostanie w gabinecie. Wiadomość o dokonaném już utworzeniu nowego ministerstwa, (*Ob. N 89 Kur. Wil.*) była, jak się okazuje, próżną tylko pogłoską.

— Były Komendant m. Wiednia, Jen. Hr. *Auersperg*, podał się do dymissyi.

— Cesarz ma zamiar przenieść swoję rezydencyą do Pragi, i tam dwa lata przemieszkać. W tym celu czynią już stosowne przygotowania w Hradszynie, a nawet mówią, że niezadługo do Pragi przeniosą się ztąd wraz ze wszystkimi sługami pałacowymi i aktorowie nadwornego teatru.

— Zwierzchność wojenna pozwoliła tu wychodzić znowu dwóm konserwacyjnym dziennikom: *die Presse* i *Dziennikowi Austryackiego Lloyda*, z oświadczeniem, że pozwolenie to zostanie cofnięte za najmniejszą oznaką nieżyczliwości. Wszystkie inne gazety, prócz urzędowéj Wiedeńskiéj, są zakazane.

— (*Z Gazet Wrocławskich*). Wczoraj z rana, deputowani Lewéj strony Frankfurtskiego Sejmu, Fröbel i Blum, wzięci zostali z hotelu: „Miasto Londyn", gdzie mieszkali, i odprowadzeni do głównéj kwatery w Schönbrunn. Wczoraj także ujęto emissaryuszów Kossutha, pewnego Bergera, i Redaktora *Gazety Ulicznéj*, Terzkiego. Zabójca Hr. Latoura, jakiś ślósarz, został również ujęty. Mówią, że w Odeonie zginęło wielu studentów od runących kamieni sklepień. Brama pałacu jest całkiem od kul pozdziurawiona i niektóre kolumny uszkodzone. Członkowie Sejmu Ustawodawczego zabierają się do wyjazdu do Kremsiru, nie wyłączając i tych, którzy podpisali protestacyą przeciwko temu przeniesieniu. Od d. 22 października wyjechało z Wiednia i wyszło około 100,009 ludzi. Wielu z nich zapewne już nie wróci. Według wiadomości, złożonych przez okręgowych lekarzy, liczba poległych w boju dochodzi w ogóle do 6,000.

— Oprócz Wiednia ogłoszone zostały obecnie w stanie oblężenia miasta: Grätz, Brünn, Lwów i Insprak, i powiadają, że los ten jeszcze kilka innych miast oczekuje. Rokoszanie odbierają tu ciągle zasłużoną karę. Przed kilku dniami został powieszony głośny demokrata, Ulmajer. Toż spotka i poetę Kaisera. Kapitan gwardyi narodowéj Braun, ma być rozstrzelany.

— Wojska codziennie udają się ztąd do Węgier; częścią pieszo, częścią koleją żelazną. Wczoraj wyszła tam część Kroatów.

— Podług krążących dziś wieści, Kossuth posunął się znowu z wojskiem, liczącem 70,000 ludzi, do Bruck nad Leitą. Mimo obszerne przygotowania Madziarów do zaciętéj obrony, nie podobna przypuścić, aby wytrzymali natarcie Xięcia Windischgrätza. Wojska, będące pod dowództwem jego i Jellaczyca, idą na nich od strony Wiednia, podczas gdy w południowych Węgrzech działać będą wojska zostające pod dowództwem Buchnera i kilku

стоящія подъ начальствомъ Бухнера и нѣкоторыхъ другихъ генераловъ, а изъ Штиріи двинется корпусъ, генерала Нугента. Императорскіе полководцы надѣются кончить походъ противъ Мадьяровъ къ Новому Году, и такъ какъ приводится въ движеніе армія, состоящая почти изъ 150.000 человѣкъ, то эту надежду можно почитать весьма основательною.

Ольмюцъ, 6 Ноября.

Вчера получены здѣсь печальныя извѣстія изъ Австрійской Силезіи, гдѣ умы низшаго класса народонаселенія находятся въ сильномъ броженіи. Для пресѣченія анархіи, господствующей тамъ, правительство будетъ принуждено, вѣроятно, сформировать подвижныя колонны.

— Часть здѣшняго гарнизона выступила въ Троппаускій округъ, для подавленія происшедшаго тамъ мятежа.

Ратиборъ, 7-го Ноября.

(*Силезск. Газ.*) Сегодня проѣхалъ здѣсь одинъ полковникъ главнаго штаба князя Виндишгреца, везущій съ собою депеши къ фельдмаршалъ-лейтенанту Шлику, въ Краковъ. Въ этихъ депешахъ сообщается извѣстіе, что генералъ Симоновичъ, который, начальствуя надъ 15—20,000 человѣкъ императорскаго войска, вступилъ чрезъ Галицію въ Венгрію и напалъ на Мадьяровъ, но былъ оттѣсненъ послѣдними отъ Тирану къ Гётингу, лежащему оттуда почти въ 20 часахъ пути. Въ слѣдствіе этого, генералъ Симоновичъ ретировался въ Моравію, и князь Виндишгрецъ послалъ къ нему на помощь двѣ бригады, состоящія большею частію изъ кавалеріи. Эти войска отправлены сегодня изъ Вѣны, по желѣзной дорогѣ, къ Лунденбургу и Прерау.

— Въ редакцію Краковской Газеты пишутъ изъ Лемберга, что тамошній академическій легіонъ и часть національной гвардіи, всего 5,000 человѣкъ, съ ружьями и 9-ю орудіями, выступили къ Венгерской границѣ.

Венгрія. *Пестъ, 2 Ноября.*

Коммиссаръ правительства гр. Баттіани вступилъ безъ сопротивленія въ крѣпость Эссекъ, съ отрядомъ національной гвардіи. Онъ обезоружилъ Иллирійцевъ, живущихъ въ городѣ. Италіянскій полкъ Цанини, содержавшій гарнизонъ въ крѣпости, принялъ сторону Венгерцевъ, за исключеніемъ нѣкоторыхъ офицеровъ. Коммиссаръ правительства Боетки отрѣшилъ и арестовалъ Петервардейнскаго коменданта Генци.

Германія.

Франкфуртъ на Майнѣ, 2 Ноября.

На засѣданіи 3 числа, отринувъ сильнымъ большинствомъ голосовъ всѣ измѣненія, предложенныя крайнею лѣвою стороною, національное собраніе приняло почти единогласно слѣдующее предложеніе коммиссіи, наряженной для рѣшенія австрійскихъ дѣлъ: „Собраніе приглашаетъ Имперское министерство употребить всѣ возможныя средства, чтобы 1) Имперскіе коммиссары вездѣ старались содѣйствовать признанію власти и достоинства центральнаго правительства: 2) чтобы они охраняли интересы Германіи въ Австріи; 3) чтобы они употребили все свое вліяніе для пресѣченія замѣшательства въ Австріи мирными и некровавыми путями; 4) чтобы, каковъ бы ни былъ результатъ этихъ усилій, Имперскіе коммиссары старались охранить права и преимущества, дарованныя Австрійско-Германскимъ народамъ въ Мартѣ и Маѣ мѣсяцахъ сего года, отъ всякаго отѣсненія.“

— Чтобъ привести въ исполненіе, при дальнѣйшемъ развитіи событій въ Австріи, намѣренія временной центральной власти, соотвѣтственныя рѣшенію, принятому національнымъ собраніемъ въ засѣданіи 3-го Ноября, Регентъ Имперіи, по представленію совѣта министровъ, назначилъ князя Карла Лейнингенскаго Имперскимъ Коммиссаромъ для Австрійско-Германскихъ земель и облекъ его обширнымъ полномочіемъ. Князь немедленно отправится на мѣсто своего назначенія и останется тамъ до тѣхъ поръ, пока дѣла не будутъ приведены въ удовлетворительное положеніе.“

— 7-го Ноября, вечеромъ, младшій статсъ-секретарь министерства внутреннихъ дѣлъ, Бассерманъ отправился въ Берлинъ, по порученію этого министер-

innych Jenerałów, a ze Styryi wyruszy tamże korpus Jenerała Nugent. Dowódzcy Cesarscy mają nadzieję ukończyć do Nowego Roku wyprawę przeciw Madźiarom, i ponieważ występuje w pole armia, licząca prawie 150,000 ludzi, można tę nadzieję uważać za wielce uzasadnioną.

Ołomuniec, 6 listopada.

Wczoraj otrzymano tu zasmucające wiadomości ze Szląska Austryackiego, gdzie umysły niższéj klassy ludu zostają w gwałtownem wzburzeniu. Dla wstrzymania szerzącéj się tam anarchii, Rząd będzie musiał zapewne uorganizować kolumny ruchome.

— Część tutejszéj załogi wyruszyła do okręgu Troppawy, dla przytłumienia wynikłego tam buntu.

Racibórz, 7 listopada.

(*Gazeta Szląska*). Dzisiaj przejeżdżał tędy pewien Półkownik głównego sztabu Xięcia Windischgrätza, wiozący z sobą depesze do Jenerał-Porucznika Schlyk, do Krakowa. W depeszach tych zawiera się wiadomość, że Jenerał Simonicz, który dowodząc korpusem od 15 do 20 000 ludzi wojska Cesarskiego, wkroczył był przez Galicyą do Węgier i uderzył na Madźiarów, został przez nich odparty od Tirnau do Göting, a zatém prawie o 20 godzin drogi. Następnie Jenerał Simonicz cofnął się do Moraw, gdzie Xiąże Windischgrätz posłał mu w pomoc dwie brygady, składające się po większéj części z jazdy. Wojska te wysłane zostały dzisiaj z Wiednia żelazną drogą, do Lundenburga i Prerau.

— Podług *Gazety Krakowskiéj*, Legia Akademicka Lwowska, z częścią gwardyi narodowéj, w liczbie 5,000 zbrojnych ludzi, z 9 działami, wyszła z miasta i udała się ku granicy Węgierskiéj.

Węgry. *Peszt, 2 listopada.*

Kommissarz Rządowy, Hr. Batthyany, wkroczył bez oporu do twierdzy Essek, z oddziałem gwardyi narodowéj, i rozbroił natychmiast mieszkających w mieście Illiryjczyków. Cały Włoski półk Zanini, stojący załogą w téj twierdzy, połączył się z Węgrami, oprócz niektórych oficerów. Kommissarz Rządowy Boetky usunął i uwięził Komendanta Peterwardynu Genzy. Tenże los spotkał magistrat m. Neusatz.

Niemcy.

Frankfurt nad Menem, 7 listopada.

Na posiedzeniu d. 3 listopada, po odrzuceniu wielką większością wszystkich wniosków podawanych przez partyą ultra-liberalną, Zgromadzenie Narodowe przyjęło we względzie spraw Austryi następne postanowienia, podane przez Kommissyą: „Zgromadzenie wzywa gabinet Niemiecki do starania się wszelkiemi możliwemi środkami: 1) Aby Kommissarze Państwa zdołali wszędzie otrzymać uznanie i ocenienie władzy i powagi Rządu Centralnego. 2) Ażeby usiłowali wszędzie w Austryi zachować interess Niemiec. 3) Ażeby całym swym wpływem, i drogami pokoju, bez krwi rozlewu usiłowali załatwić zajścia Austryackie. 4) Jakikolwiek będzie skutek tego załatwienia, ażeby starali się ochronić od wszelkiego nadwerężenia prawa i swobody, zapewnione ludom Austryacko-Niemieckim w Marcu i Maju b. r.“

— Dla przyprowadzenia do skutku, w dalszém rozwinięciu wypadków w Austryi, widoków Władzy Centralnéj, zgodnych z postanowieniem Zgromadzenia Narodowego z d. 3 b. m., Rejent Państwa mianował Xięcia Karola Leiningen, (Brata przyrodniego Królowéj Angielskiéj), Kommissarzem Państwa w krajach Austryacko-Niemieckich z nader rozciągłą władzą. Xiąże udaje się niezwłócznie do Wiednia, gdzie ma zabawić, aż do ustalenia pożądanego stanu rzeczy.

— Dzisiaj wieczorem, młodszy Sekretarz Stanu Ministerstwa spraw wewnętrznych Państwa, *Bassermann*, udał się ztąd do Berlina, z poruczeniem tegoż Min's

ства. Имперскій коммиссаръ по дѣламъ Великаго герцогства Познанскаго, генералъ фонъ-Шеферъ, равномѣрно готовится къ отъѣзду.

10 Ноября.

Въ сегодняшнемъ засѣданіи Германское національное собраніе утвердило слѣдующія дальнѣйшія статьи проекта уложенія:

§ 12. „Вся вооруженная сила Германіи состоитъ въ распоряженіи центральной Германской власти.“

§ 13. „Германскія войска состоятъ изъ всей вооруженной силы отдѣльныхъ германскихъ странъ, предназначенной для войны. Центральная власть вправѣ опредѣлять ея размѣръ и родъ. Тѣ страны, которыя доставляютъ наборъ менѣе чѣмъ въ 6,000 чел., лишаются въ отношеніи арміи своей независимости, или въ этомъ отношеніи соединяются между собою въ болѣе значительныя цѣлости, которыя тогда будутъ состоять въ непосредственномъ правленіи центральной власти, или же, если бы такое соединеніе признано было несоотвѣтственнымъ, будутъ присоединены къ значительнѣйшему смежному государству. Въ обоихъ случаяхъ туземные правительства этихъ меньшихъ странъ имѣютъ вліяніе на армію лишь такое, какое доставлено будетъ имъ центральною властію или значительнѣйшимъ государствомъ.“

— Въ сегодняшнемъ засѣданіи національнаго собранія, президентъ фонъ-Гагернъ сообщилъ представителямъ что онъ получилъ письмо изъ Вѣны, отъ 4-го Ноября, съ увѣдомленіемъ для сообщенія о томъ національному собранію, что того же дня, въ 6-ть часовъ утра, Германскіе депутаты Г. Блумъ и І. Фребель арестованы военнымъ начальствомъ въ ихъ квартирѣ. Везендонкъ тотчасъ же предложилъ Имперскому министерству вопросъ, что сдѣлало оно для охраненія безопасности германскихъ депутатовъ, находящихся въ Вѣнѣ, и какія мѣры приняты имъ для доставленія этимъ депутатамъ покровительства закона, 10 Октября? Собраніе рѣшило, что этотъ вопросъ, долженъ быть предложенъ Имперскому министерству немедленно.

НОВѢЙШІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Въ послѣднемъ номерѣ 232, *Сѣверной Пчелы*, сообщаютъ:

Въ нынѣшнемъ нумерѣ *Preuss. Staats-Anzeiger* напечатано: „Случившіяся въ здѣшнемъ городѣ происшествія поставили гражданскія начальства въ невозможность надлежащимъ образомъ приводить въ уваженіе законы. Нижеподписавшіеся министры считаютъ обязанностью приступить къ чрезвычайнымъ мѣрамъ, и симъ объявляютъ городъ Берлинъ и окрестности его на двѣ мили состоящими въ осадномъ положеніи. Ближайшія распоряженія по сему предмету будутъ предписываемы отнынѣ командующимъ войсками въ Мархіяхъ, генераломъ отъ кавалеріи фонъ-Врангелемъ. Берлинъ, 12-го Ноября 1848 г. Государственное Министерство; Графъ *фонъ Бранденбургъ*, *фонъ-Ладенбергъ*, *фонъ-Строта*, *фонъ-Мантейфель*.“

Вѣна, 10-го Ноября. Въ оффиціальной части Вѣнской газеты, 11-го Ноября, напечатано слѣдующее телеграфическое извѣстіе: „Его Императорское Величество изволилъ отсрочить засѣданія сейма въ Кремзирѣ по 22-е с. м., о чемъ должно быть тотчасъ обнародовано въ газетахъ.“

— Въ той же газетѣ отъ 10 Ноября сообщаютъ слѣдующее: „Приговоромъ основаннымъ на штандрехтѣ, Робертъ Блумъ, Лейпцигскій книгопродавецъ, депутатъ Франкфуртскаго сейма, членъ партіи лѣвой оконечности, уличенный собственнымъ сознаніемъ въ произнесеніи возмутительныхъ рѣчей и въ сопротивленіи, съ оружіемъ въ рукахъ, императорскимъ войскамъ, въ слѣдствіе изданныхъ 20 и 23 числъ, фельдмаршаломъ княземъ Виндишгрецомъ прокламацій, присужденъ къ смертной казни, и приговоръ сей 9 Ноября 1848 года, въ 7½ часовъ утра, исполненъ огнестрѣльнымъ оружіемъ на Бригиттенау.“

stwa. Kommissarz Państwa do spraw W. X. Poznańskiego, Jenerał Scheffer, gotuje się również do wyjazdu.

Dnia 10 listopada.

Na dzisiejszém posiedzeniu Niemieckie Zgromadzenie Narodowe uchwaliło następujące dalsze artykuły projektu do ustawy:

§. 12. Cała siła zbrojna Niemiec zostaje pod rozporządzeniem Centralnéj Władzy Niemieckiej.

§. 13. Wojsko Niemieckie składa się z całej do wojny przeznaczonéj siły zbrojnéj pojedyńczych krajów Niemieckich. Władza Centralna ma prawo oznaczać jéj wielkość i rodzaj. Te kraje, które dostawiają kontyngensu mniéj niż 6,000 ludzi, zrzekają się pod względem wojska, swojéj samoistności, i albo pod tym względem połączą się z sobą w większe całości, które wtedy zostawać będą pod bezpośrednim kierunkiem Władzy Centralnéj, lub, jeśliby tego połączenia nie uznano za stosowne, przyłączone będą do większego przyległego Państwa. W obu przypadkach rządy krajowe tych mniejszych Państw, nie mają mieć większego wpływu na swoje wojsko, jak tylko taki, który na nie przez Władzę Centralną, lub przez większe Państwo przelany będzie.“

— Na témże posiedzeniu Zgromadzenia Narodowego, Prezes v. Gagern, doniósł Reprezentantom, iż otrzymał list z Wiednia, z daty 4 listopada, dla udzielenia go Zgromadzeniu, z doniesieniem, iż tegoż dnia, o godz. 6 wieczorem, dwaj członkowie Niemieckiego Zgromadzenia Narodowego, *Robert Blum* i *J. Fröbel*, zostali tam aresztowani w swojem mieszkaniu. P. Wesendonk interpellował natychmiast Ministerstwo Państwa, chcąc wiedzieć, co uczyniło dla zapewnienia bezpieczeństwa osób Deputowanych Niemieckich, znajdujących się w Wiedniu, i jakie środki użyte zostały dla rozciągnienia nad nimi opieki prawa z d. 10 października? Zgromadzenie postanowiło, aby to zapytanie przełożone zostało niezwłocznie Ministerstwu Państwa.

NAJNOWSZE WIADOMOSCI.

W ostatnim, 252 Nrze *Pszczoły Północnéj* czytamy:

Berlin, 13 listopada. Dzisiejszy Numer *Preuss. Staats-Anzeiger*, zawiera co następuje: „Zaszłe w mieście tutejszém wypadki, postawiły Zwierzchność Miejską w niemożności utrzymania w należyty sposób powagi praw. Niżéj podpisani Ministrowie poczytują przeto za obowiązek przystąpić do środków nadzwyczajnych, i ogłaszają niniejszém miasto Berlin i okolice jego, w obrębie dwóch mil, za będące w stanie oblężenia. Dalsze rozporządzenia w tym względzie będą odtąd wydawane przez dowodzącego wojskami w Marchiach, Jenerała Jazdy Wrangela. Berlin, 12 listopada 1848 r. Ministerstwo Państwa: Hr. *Brandenburg*, *v. Ladenberg*, *v. Strotha*, *v. Manteuffel*.“

Wiedeń, 11 listopada. W części Urzędowéj Gazety Wiedeńskiéj, z d. 11 listopada, czytamy: „Depesza telegraficzna. J. C. Kr. Mość raczył odroczyć Sejm w Kremsier do d. 22 b. m., co natychmiast ma być ogłoszone przez pisma publiczne.“

— Taż Gazeta, z d. 10 listopada, donosi co następuje: „Na zasadzie wyroku sądu wojennego, z d. 8 listopada, Robert Blum, xięgarz z Lipska, deputowany na Sejm Frankfurtski, należący do skrajnéj strony Lewéj, przekonany własném zeznaniem o mowy buntownicze i opór zbrojny przeciw wojskom Cesarskim, w skutek proklamacyi Królewsko-Cesarskiego Feldmarszałka Xięcia Windischgrätz, w dniu 20 i 23 października wydanych, został skazany na śmierć, i wyrok ten, w dniu 9 listopada, o godz. w pół do ósméj rano, na Brigittenau, kulą i prochem wykonany został.“

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Глюксберга — Печ. позвол. 16-го Ноября 1848 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.